

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНТЕРНЕТ-ТРЕЙДИНГУ

Вінницький національний технічний університет;

Анотація

У статті розглянуто сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку Інтернет-трейдингу в Україні. Визначено основні його переваги та недоліки, розроблено пропозиції щодо вдосконалення онлайн-торгівлі на сучасному етапі.

Ключові слова: цінні папери, Інтернет-трейдинг, фондова біржа, котирування, маржинальна торгівля, онлайн-брокер, інвестор-трейдер.

Abstract

In article the modern condition, problems and prospects of development of Internet trading in Ukraine. It high-lights the main advantages and disadvantages and suggestions for improving online trading today. Payment systems analyzed, based on which operates online trading.

Key words: securities, online trading, stock exchange, quotes, margin trading, online broker, investor-trader, paymentsystems.

Вступ

У сучасному світі, що вступає в еру Інтернету, виграє той, хто краще використовує технічні можливості отримання й аналізу інформації. Інтернет починає відігравати досить істотну роль у світовій економіці, багаторазово прискорюючи швидкість одержання інформації фінансових потоків по всій земній кулі. Розвиток в Україні інтернет-трейдингу свідчить про можливість розвитку торгівлі через інтернет. Сутність наукової проблеми розвитку інтернет-трейдингу в Україні полягає в обґрунтуванні засад і основних векторів розвитку цієї специфічної форми з урахуванням особливостей національної економіки та вітчизняної бази Інтернет-технологій.

Метою статті є розгляд стану, основних конкурентних переваг механізмів торгівлі через Інтернет, пошук проблем та визначення перспектив їх подальшого розвитку на фінансовому ринку України.

Результати дослідження

В Україні поняття «інтернет-трейдингу» є порівняно новим. Офіційною датою запуску інтернет-трейдингу є 26 березня 2009 року, коли можливість онлайн-торгівлі цінними паперами вперше з'явилася на фондовому майданчику ВАТ «Українська біржа». Ця подія досить позитивно вплинула на розвиток фондового ринку України.

Інтернет-трейдинг – це система роботи з цінними паперами, яка дає інвестору доступ до біржової інформації, а також дає можливість укладати угоди з купівлі-продажу цінних паперів на біржі в режимі реального часу за допомогою спеціальної сертифікованої програми, встановленої на персональному комп'ютері [1].

До появи Інтернет-трейдингу існували брокери, які працювали за двома основними моделями:

1) класичний (full-services) брокер, який надає якісне і комплексне обслуговування багатим клієнтам на всіх етапах інвестування від прийому заявок до управління портфелем цінних паперів

і повного юридичного та інформаційного забезпечення;

2) дисконтний (discount) брокер, який лише виводить заявки на ринок, приймаючи їх по телефону, мінімізуючи розмір комісії з клієнта та свої накладні витрати. Низькі комісійні зумовили залучення багатьох невеликих клієнтів до біржової торгівлі, підтримуючи бізнес цих брокерів за рахунок обігу. Онлайн-брокери почали домінувати на ринку з появою Інтернет-трейдингу. Інтернет зменшив накладні витрати брокерів, даючи змогу обслуговувати одночасно велику чисельність клієнтів. Набула поширення практика денного трейдингу(day-trading) — відкриття і закриття позицій протягом одного дня, що дає можливість відстежувати незначні коливання цін на фондові інструменти. З'явилася категорія брокерів, яка спеціалізувалася на обслуговуванні спекулятивної гри клієнтів — так звані денні брокери(day-broker).

Поширилися системи прямого доступу, в яких здійснюються автоматичне виведення заявки на ринок і самостійне управління розміщенням ордерів на біржі чи торговельному майданчику. В умовах прямого доступу на ринок розширюються можливості інвестора та змінюються функції брокера [2].

Алгоритм проведення торгів цінними паперами через систему Інтернет-трейдингу

Перший етап. Клієнти – фізичні особи надсилають брокерам заявки на купівлю / продаж цінних паперів, що передбачає виконання наступних кроків:

1. Надання оригіналу паспорта і довідки про привласнення ідентифікаційного коду.
2. Укладається договір на брокерське обслуговування і відкривається рахунок в цінних паперах у зберігача.
3. Здійснюється переказ грошей на відкритий рахунок в розмірі мінімальної суми, яка необхідна для початку торгівлі.
4. Оформляється електронний цифровий підпис, який забезпечує інвестору конфіденційність та безпеку транзакцій.
5. Встановлюється робоче місце (програмне забезпечення).
6. Починається безпосереднє здійснення операції, отримуючи при цьому інформацію про хід торгів та стан рахунку.

Другий етап. Брокери виставляють на біржі отримані від клієнтів котирування

Третій етап. При співпаданні котирувань на купівлю / продаж цінних паперів одного емітента біржа фіксує угоду та направляє дані депозитарію

Четвертий етап. Депозитарій здійснює розрахунки по угоді (гроші, що призначені для проведення торгів, завчасно задепоновані депозитарієм на рахунку в банку, а цінні папери – на рахунку в зберігача в депозитарії). Брокери отримують гроші та цінні папери в результаті проведення угод.

П'ятий етап. Брокери зараховують своїм клієнтам гроші та цінні папери, отримані в результаті проведення угоди купівлі-продажу цінних паперів [3].

Інтернет-трейдинг швидко опанував розуми і гаманці українців завдяки правильній мотивації. Людей приваблювали новизна продукту та доступ до фондового ринку. Перехід на електронну торгівлю сприяв появі великої кількості початківців трейдерів, які намагаються заробити на біржах, торгуючи різними інструментами. Стати трейдером стало досить просто, але, як і будь-яка інша успішна діяльність, Інтернет-трейдинг вимагає професійного рівня знань і навичок, психологічної підготовки і дисципліни. До перспектив інтернет трейдингу слід віднести:

Зручність. Займатися Інтернет-трейдингом при наявності Інтернет зв'язку, ви можете практично в будь-якому місці, маючи ноутбук або будь-який мобільний пристрій;

Доступність. Завдяки низьким тарифам на брокерське обслуговування через Інтернет, незначний розмір стартового капіталу буде достатньо для початку;

Швидкість. Інтернет-трейдинг значно спрощує процедуру здійснення угоди — у більшості торговельних терміналів, процес здійснення угоди зводиться до одного натиснення;

Рівні умови. Ви торгуєте на однакових умовах з усіма учасниками ринку. Ніхто з трейдерів не мають жодних переваг у доступі до торговельної інформації або умовах здійснення операцій;

Безперервність. Безперервний потік інформації в реальному часі, поточних котирувань і новин від провідних спеціалізованих інформаційних агентств.

Інтернет-трейдинг цікавий тим, хто:

- думає про фінансову стабільність і збільшення свого капіталу;
- не прагне залежати від певного місця й часу — торгувати на біржі можна з будь-якого куточка планети;
- готовий постійно вчитися, пробувати нові інструменти при торгівлі на біржі — навчальні семінари проводяться переважно безкоштовно;
- фінансово грамотний;
- психологічно стабільний та амбіційний.

Вигоди інтернет-трейдингу для приватних інвесторів зрозумілі. Спрощується і прискорюється процес обороту укладення договорів, зростає майже до нескінченності кількість операцій, яку інвестор може здійснити за день. Крім того, істотно знижується бар'єр входження на ринок. Якщо до появи інтернет-трейдингу брокерові було не вигідно працювати з інвестором, якщо той володів сумою менш ніж 25 тисяч гривень, то зараз навіть інвестори з 1000-5000 гривень можуть успішно діяти на біржі. Також інтернет-трейдинг дав змогу приватним інвесторам займатись арбітражем - торгувати одночасно на двох фондових біржах і заробляти на різниці в цінах на цінні папери. Волативність українського ринку акцій теоретично дозволяє сподіватися на високу прибутковість такої стратегії, оскільки навіть найліквідніші акції ('блакитні фішки') нерідко за день можуть змінюватись в ціні на 2-10%, а то й більше. Також інтернет-трейдинг зовсім не означає, що для Вас, як інвестора, потрібно безперервно цілими днями стежити за ринком, сидючи за монітором. Ви можете сформувати свій інвестиційний портфель з найпривабливіших акцій, вносячи до нього коректування час від часу. Деякі акції у Вашому портфелі можуть знаходитися місяці і навіть роки, а сам процес подачі заявки на здійснення операції може займати всього декілька секунд. Більш того, вже деякі українські інвестори, що працювали раніше на західних ринках побачивши, що український фондовий ринок приносить реальний прибуток, почали переходити на нього. Ще варто відмітити, що у нас успішно торгують на біржах, як резиденти, так і нерезиденти України (це дозволяє наше законодавство) [4].

До недоліків інтернет-трейдингу можна віднести:

- Високі ризики втрати капіталу при торгівлі на ф'орекс-ринку або біржах;
- Серйозне заняття активним інтернет-трейдингом вимагає досить багато часу і передбачає регулярну присутність за комп'ютером;
- Існує залежність від технічних факторів (наприклад, зникнення Інтернету). У таких випадках виходом є зв'язатися з брокером по телефону, що не завжди можливо, особливо при роботі з закордонним брокером;
- Наявність помилкових стереотипів у громадян про недостатню безпеку торгівлі в інтернеті.

Розвиток Інтернет-трейдингу неможливий без розвитку спеціального програмного забезпечення, для зв'язку з біржею, проведення торгів, оперативного отримання необхідної інформації. В Україні вже використовується декілька сертифікованих програм для доступу на фондовій біржі, такі як WEB2L, QUIK, та SmartTrade. Підключення до системи інтернет-трейдингу та забезпечення програмним продуктом здійснюють онлайн-брокери. В Україні на сьогодні найбільш популярними є ПРАТ «АльтанаКапітал», ПРАТ «Майстер Брок», СП ТОВ «Драгон Капітал», ТОВ «Онлайн Капітал», ТОВ «Укранет», ТОВ «Універ капітал» [5].

Інтернет-трейдинг уже надав поштовх для розвитку в Україні такого сектору бізнесу, як інформаційне та програмне забезпечення фондового ринку. На даний момент розвиваються інтернет-портали, які надають щоразу більше інформації про фондовий ринок.

Висновки

Отже, Інтернет-трейдинг на сьогоднішній день охоплює все більшу кількість людей, бажаючих самостійно інвестувати та примножити свій капітал. Тож, якщо Україна буде раціонально рухатись, переймаючи саме позитивний досвід провідних іноземних держав, долаючи результати

впливу помилкових стереотипів щодо онлайн торгівлі та здійснюючи роботу щодо усунення актуальних проблем розвитку інтернет-трейдингу, то перспективи розвитку інтернет-трейдингу в Україні будуть досить значними.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Семчук О. Проблеми розвитку фондового ринку України. Економіка і право. 2009. № 2. С. 9–12.
2. Науменкова С. В., Міщенко С. В. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. К.: Знання, 2010. 532 с.
3. Жувагіна І.О., Філіпішина Л.М Розвиток інтернет-трейдингу в Україні: реалії та перспективи сучасності. Науковий вісник Ужгородського університету. 2016. Вип. 1 (47). Т.1. С. 359-362. URL: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nvuuec_2016_1\(1\)_60.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nvuuec_2016_1(1)_60.pdf)
- 4/. Перспективи інтернет-трейдингу в Україні. URL: https://korrespondent.net/business/press_release/988178-perspektivi-internet-trejdingu-v-ukrayini
5. Українська біржа. Онлайн-брокери. URL : <http://www.ux.ua/ru/members.aspx?online=1>

Білоконь Тетяна Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри підприємництва, логістики та менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: tm.bilokon@gmail.com.

Рибак Богдан Володимирович — студент групи П-206, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: bogdanribak1111@gmail.com

Tetiana Bilokon - Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor of the Department of Entrepreneurship, Logistyk and Management, Vinnitsa National Technical University, Vinnysia, e-mail: tm.bilokon@gmail.com.

Rybak Bogdan V. — Department of Management and Information Security, Vinnysia National Technical University, Vinnysia, email : bogdanribak1111@gmail.com